

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Divi Thomae Aqvinatis Doctoris Angelici Opera Omnia

Summa diligentia ad exemplar Romanæ Impreßionis restituta

Secunda secundae Summa Theologiae

Thomas <von Aquin, Heiliger>

Venetiis, 1593

4 vtrum dolus sit peccatum ad astutiam pertinens.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72772](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72772)

subiecta legi diuina, ut habetur Ro. 8. ergo prudentia carnis est peccatum mortale.

¶ 2 Præ. Oe pñm in Spūm sanctum est peccatum mortale: sed prudentia carnis uidetur esse peccatum in Spiritum sanctum. non. n. potest esse subiecta legi Dei, ut dicitur Ro. 8. & ita uidetur esse peccatum irreueribile, quod est proprium peccati in Spiritum sanctum. ergo prudentia carnis est peccatum mortale.

¶ 3 Præ. Maximo bono maximum malum opponitur, ut patet in 8. Eth. sed prudentia carnis opponitur prudentiæ, que est præcipua inter uirtutes morales. ergo prudentia carnis est peccatum inter peccata mortalia: & ita est peccatum mortale.

SED CONTRA. Illud, quod diminuit peccatum, non importat de se rōnem peccati mortalis: sed eam, prolequi ea, que pertinet ad curā carnis: quod uidetur ad prudentiam carnis pertinere, diminuit peccatum. ergo prudentia carnis de sui ratione non importat peccatum mortale.

RESPON. Dicendum, quod sicut supra dictum est, prudens dicitur aliquis dupliciter. Vno modo simpliciter. In ordine ad finem totius uitæ: alio modo, secundum quid. In ordine ad finem aliquem particularem, puta, sicut dicitur aliquis prudens in negotiatione, uel in aliquo hmoi. Si ergo prudentia carnis accipitur secundum absolutam prudentiæ rōnem, ita, q. in cura carnis constituitur ultimus finis totius uitæ, sic est peccatum mortale, quia per hoc homo auertitur a Deo, cum impossibile sit esse plures fines ultimos, ut supra habitum est. Si uero prudentia carnis accipitur secundum rationem particularem prudentiæ, sic prudentia carnis est peccatum ueniale. Contingit. n. quādoque, quod aliquis inordinate afficitur ad aliquod delectabile carnis absq. hoc, q. auertatur a Deo per peccatum mortale: unde non constituit finem totius uitæ in delectatione carnis. Et sic adhibere studium ad hanc delectationem consequendam, est peccatum ueniale, quod pertinet ad prudentiam carnis. Si uero aliquis actu curā carnis exercat in finem honestum, puta, cū aliquis studet comelioni propter corporis sustentationem, non uocatur prudentia carnis, quia sic utitur homo cura carnis, ut ad finem.

AD PRIMVM ergo dicendum, q. Apol. loquitur de prudentia carnis, s. m. qd. finis constituitur in bonis carnis totius uitæ humanæ, & sic est peccatum mortale.

AD SECUNDVM Dicendum, q. prudentia carnis nō importat peccatum in Spiritum sanctum. Quod. n. dicitur, q. non potest esse subiecta legi Dei, non sic est intelligendum, quod ille qui habet prudentiā carnis, non possit conuerti, & subiecti legi Dei, sed quia ipsa prudentia carnis legi Dei non potest esse subiecta, sicut nec inuitia potest esse iusta, nec calor potest esse frigidus, quamuis calidum possit esse frigidum.

AD TERTIVM Dicendum, quod oē peccatum opponitur prudentiæ, sicut & prudentia participat in omni uirtute: sed ideo nō oportet quod nō dicitur peccatum prudentiæ oppositū, sit grauissimum, sed solum q. opponitur prudentiæ in aliquo maximo.

ARTICVLVS IIII.

Utrum astutia sit speciale peccatum.

AD TERTIVM sic proceditur. Videtur q. astutia non sit speciale peccatum. Verba. n. sacra scripture non inducunt aliquem ad peccandum: inducunt autē ad iustitiam, secūdu illud Prou. i. Ut detur paruulis astutia. ergo astutia non est peccatum.

A ¶ 2 Præ. Prou. 13. dicitur. Astutus omnia agit cū cōfilio. Aut ergo ad finem bonum, aut ad finem malū. Si ad finem bonum, non uidetur esse peccatum: si autem ad finem malum, uidetur pertinere ad prudentiam carnis uel seculi. ergo astutia nō est speciale peccatum a prudentia carnis distinctum.

¶ 3 Præ. Greg. 10. Moral. exponens illud Iob 12. Deredetur iusti simplicitas, dicit. Sapientia huius mundi est cor machinationibus tegere, sentum uerbis uelare: que falsa sunt, uera ostendere: que uera sunt, falsa demonstrare. & postea subdit. Hæc prudentia usu a iuuenibus scitur, a pueris pretio discitur: sed ea que predicta sunt, uidentur ad astutiam pertinere. ergo astutia non distinguitur a prudentia carnis, uel mundi: & ita non uidetur esse speciale peccatum.

SED CONTRA est, qd. Apol. dicit 2. ad Cor. 4. Abdicamus multa de decore, nō ambulātes in astutia, neq. adulterātes uerbū Dei. ergo astutia ē quoddā pñm.

RESPON. Dicendum, q. prudentia est recta ratio agibile, sicut scientia est recta ratio scibile. Cōtingit autem contra rectitudinem scientiæ dupliciter peccari in speculatiuis. Vno quidem modo, q. rō inducitur ad aliquam conclusionem falsam, que apparet uera. Alio modo ex eo, q. rō procedit ex aliquibus falsis, que uidentur esse uera siue sint ad conclusionem ueram, siue ad conclusionem falsam. Ita ēt aliquod pñm potest esse contra prudentiam, habēs aliquam similitudinem eius dupliciter. Vno modo, quia studium rōnis ordinatur ad finem, qui non est uerè bonus, sed apparet: & hoc pertinet ad prudentiā carnis. Alio modo, inquantū aliquis ad finē consequendū, uel ad bonum, uel ad malū, utitur non ueris uis, sed simulatis & apparentibus, & hoc pertinet ad peccatum astutiæ. Unde est quoddā peccatū prudentiæ oppositū, & a prudentia carnis distinctum.

AD PRIMVM ergo dicendum, quod sicut Aug. dicit in 4. contra Iulianum. Sicut prudentia abusuue quandoque in malo accipitur: ita etiam astutia quandoque in bono, & hoc propter similitudinem unius ad alterum. Proprie tamen astutia in malo accipitur, sicut & Philosoph. dicit in 6. Ethicor.

AD SECUNDVM dicendū, q. astutia potest cōsiliari & ad finem bonum, & ad finē malū, nec oportet ad finem bonum falsis uis peruenire, & simulatis, sed ueris: unde astutia etiam si ordinetur ad bonum finem, est peccatum.

AD TERTIVM dicendum, q. Greg. sub prudentia mundi accepit oīa, que possunt ad falsā prudentiā pertinere: unde etiam sub hac comprehenditur astutia.

ARTICVLVS IIII.

Utrum dolus sit peccatum, ad astutiam pertinens.

AD QVARTVM sic procedit. Videtur, quod dolus non sit peccatū ad astutiam pertinens. Peccatum. n. in perfectis uiris non inuenitur, præcipue mortale: inuenitur autem in eis aliquis dolus, secundum illud 2. ad Corinth. 12. Cum essem astutus, dolo uos cepi. ergo dolus non est semper peccatum.

¶ 2 Præ. Dolus maxime ad linguam pertinere uidetur, secundum illud Psal. 5. Linguis suis dolose agebant: astutia autē, sicut & prudentia, est in ipso actu rationis. ergo dolus non pertinet ad astutiam.

¶ 3 Præ. Prou. 12. dicitur. Dolus in corde cogitantū mala: sed non oīs malorum cogitatio pñet ad astutiam. ergo dolus non uidetur ad astutiam pertinere.

SED CONTRA est, qd. astutia ad circūueniēdum ordinatur, s. m. illud Apol. ad Ephel. 4. In astutia ad

Li. 10. Mora. cap. 27. ante medium.

Li. 4. c. 1. p. 2. ante medium. com. 7.

* ca. 11. a medio illius, to mo 5.

Inf. q. 69. ar. 2. cor. & q. 111. art. 3. ad 3.

Secunda Secundæ s. Thomæ. k. circum.

